

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/299/2019
Identifikačné číslo spisu:	4111209734
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:4111209734.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1.) J. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX/X, N., 2.) T. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX/X, N., 3.) V. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. M. XXX, M., všetci zastúpení JUDr. Pavlom Gráčíkom, advokátom so sídlom Farská 40, Nitra, proti žalovanej: Národná diaľničná spoločnosť, a. s., so sídlom Dúbravská cesta 14, Bratislava, IČO: 35 919 001 zast. Advokátska kancelária GARAJ & Partners s.r.o., AK so sídlom Jozefská 3, Bratislava, IČO: 35 951 125, za účasti intervenientov na strane žalovanej: 1.) Ing. Q. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. mládeže XXX/XX, N., 2.) JUDr. Y. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. D. brehom XXX/XX, N. zast. Mgr. Martinom Kiricom, advokátom so sídlom Mostná 42, Nitra, o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 15C/78/2011, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 21. februára 2019, sp.zn. 9Co/229/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovaná má voči žalobcom v 1.) až 3.) rade nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Intervenientom v 1.) a 2.) rade na strane žalovanej voči žalobcom v 1.) až 3.) rade nepriznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 07.06.2016, č.k. 15C/78/2011-633 určil, že nehnuteľnosť zapísaná na LV č. XXXX k. ú. V. F., obec N. (pôvodne vložka č. X, parcela č. XX), parcela č. XXX/XX - ostatné plochy výmera 2098 m² (ďalej len „nehnuteľnosť“) patrí do dedičstva po nebohom Y. X., zomr. XX.XX.XXXX v podiele 1 k celku, po neb. C. X., zomr. XX.XX.XXXX v podiele 1/4 k celku, po neb. R. X., zomr. XX.XX.XXXX v podiele 1/4 k celku a zároveň rozhodol, že o náhrade trov konania rozhodne samostatným rozhodnutím.

1.1 Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobcovia vystupovali ako dedičia po neb. Y. X., neb. C. X. a neb. R. X.. Vo vzťahu k spornej nehnuteľnosti súd prvej inštancie

zistil, že sa nachádza vo vlastníctve žalovanej v celosti. Súd prvej inštancie mal ďalej z listiny - vložka č. X, parcela č. XX, k. ú. V. za preukázané, že vložka č. X, parcela č. XX k.ú. V. F. (V.) pod B/3a bola evidovaná vo vlastníctve Y. X. v 1/2 a pod B/3b T. X. v 1/2. Pod B/5 sa vložilo vlastnícke právo na Slovenský štát podľa vyhlášky č. 197/42 Ú.N. § 9 zák. č. 148/43 Sl.z. a pod B/7a P. W. na polovicu a pod B/7b V. W. rod. F. na polovicu nadobudli vlastnícke právo podľa kúpno predajnej zmluvy z XX.XX.XXXX H., pod B/8 podľa § 12 zák. č. 128/1946 Sb. sa poznamenalo reštitučné pokračovanie.

1.2 Súd ďalej zistil, že navrhovateľ Y. X. podal návrh voči odporcom P. W., V. W. (právní predchodcovia intervenientov na strane žalovanej), Československý štát a Sedliacka banka na konanie ohľadne o.i. spornej nehnuteľnosti. Okresný súd Nitra v reštitučnom konaní dňa 28.02.1950 uznesením sp. zn. NCIII. 328/47 o.i. rozhodol, že prevod spornej nehnuteľnosti na odporcov P. W. a jeho manželku V. W. sa prehlasujú za neplatné. Títo boli povinní nehnuteľnosti pod exekúciou odovzdať do držby a vlastníctva navrhovateľom v pomere, ako bol týmto uznesením nariadený vklad vlastníckeho práva v prospech navrhovateľov. Po právoplatnosti tohto uznesenia nariaďuje sa vklad vlastníckeho práva vo vložke č. X, parcela č. XX., k.ú. F. K. - V. v prospech Y. X. v pomere 1/2, R. X. 1/4 a C. X. 1/4. Krajský súd v Nitre rozhodnutím II. 398/50/33 rekurz odporcov P. W. a V. W. zamietol, ktorí podali rekurzy do uznesenia Okresného súdu Nitra zo dňa 28.02.1950 jednacie číslo NC III. 2328/47 - 29. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že žalobcovia uniesli dôkazné bremeno, preukázali základ nároku, a to obsahom spisu Okresného súdu Nitra Nc III. 328/47. Na základe uvedeného súd prvej inštancie žalobe v celom rozsahu vyhovel.

1.3 Súd prvej inštancie poukázal na to, že dňom 01.01.1951 nadobudol účinnosť zákon č. 141/1950 Zb. (ďalej len ako „Stredný Občiansky zákonník“), v zmysle ktorého (§114) vlastnícke právo nevzniká zápisom do pozemkovej knihy, ale už od momentu právoplatnosti príslušnej zmluvy alebo listiny a rozhodnutia. Do 31.12.1950 sa zápisy do pozemkovej knihy vykonali na návrh dotknutých strán a každý zápis vyžadoval schválenie súdom. Zápisy do pozemkovej knihy mali konštitutívny charakter, t.j. práva k nehnuteľnostiam sa menili až zápisom do pozemkovej knihy. Od roku 1951 prijatím Stredného Občianskeho zákonníka bol zrušený konštitutívny účinok zápisu (vkladu) do pozemkovej knihy. Na základe vyššie uvedeného mal súd prvej inštancie za to, že na právnych predchodcov žalobcov sa vzťahoval Stredný Občiansky zákonník a nevyžadoval sa zápis do pozemkovej knihy. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovia preukázali, že majú naliehavý právny záujem na podanej žalobe. Podľa jeho názoru, ktorýkoľvek z dedičov môže podať návrh na určenie, že vec patrí do dedičstva, pričom účastníkmi tohto sporového konania nemusia byť všetci nerozluční spoločníci a to buď ako navrhovatelia alebo ako odporcovia.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 27.10.2017 sp. zn. 9Co/709/2016 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie opätovne zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Opätovné zrušenie rozsudku odôvodnil tým, že súd prvej inštancie nerešpektoval už skôr vyslovený záväzný právny názor odvolacieho súdu v rozhodnutí sp. zn. 9Co/100/2017 zo dňa 17.10.2013 a to v otázke aktívnej vecnej legitímácie, ako i aplikácie rozhodujúcich ustanovení zákona č. 128/1946 Zb. Ústavný súd Slovenskej republiky Nálezom č. k. I ÚS 227/2018-54 zo dňa 15.08.2018 rozhodol tak, že základné právo žalovanej bolo podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo podľa čl. 1. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené uznesením Krajského súdu v Nitre z 27.10.2017 sp. zn. 9Co/709/2016 a napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

2.1 Odvolací súd následne napadnutým rozsudkom z 21.02.2019 sp. zn. 9Co/229/2018 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanej a intervenientom na strane žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania. Mal za to, že právne posúdenie tejto právnej veci bolo potrebné odvíjať od zák. č. 128/1946 Zb. Vychádzajúc z aplikácie zák. č. 128/1946 Zb. na danú vec, odvolací súd, na rozdiel od súdu prvej inštancie, vzhliadol nedôvodnosť podanej žaloby.

2.2 Odvolací súd uviedol, že Okresný súd Nitra svojim rozhodnutím zo dňa 28. 02.1950 Nc III 328/47 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre zo dňa 3. júna 1950 R II 398/50 rozhodol, že prevod

nehnutelnosti zapísanej vo vložke č. X (okrem iných) parc. č. XX, XX katastrálne územie F. K. -V. na odporcov P. W. a jeho manželku V., rod. F., ako i vklad záložného práva v prospech Sedliackej banky sú neplatné. Týmto rozhodnutím bola právoplatne vyriešená otázka neplatnosti zmluvy o prevode nehnuteľností na právnych predchodcov intervenientov. Prejednanie reštitučného nároku sa obmedzovalo na zistenie, či sú splnené podmienky zákona č. 128/1946 Zb., teda na úradné zistenie neplatnosti majetkového prevodu alebo prechodu alebo iného zásahu do majetku v čase neslobody. Toto rozhodnutie súdu, vydané podľa zákona č. 128/1946 Zb., nemalo a ani nemohlo mať účinky nadobúdacieho titulu pre nadobudnutie vlastníckeho práva týmto rozhodnutím, s následkom súčasného zániku vlastníckeho práva doterajšieho vlastníka, keď vlastnícke právo oprávnenej osoby sa obnovilo až od vkladu zrušenia neplatného vkladu vlastníckeho práva osoby povinnej a tento nutný vklad rozhodnutia súdu do pozemno-knižných vložiek vyplýva z kategorickej formulácie § 12 zákona č. 128/1946 Zb. Odvolací súd považoval za nesporné, že v pozemno-knižnej vložke č. X pre kat. územie F. K. -V. bolo poznamenané reštitučné pokračovanie na základe podaného návrhu v konaní Nc III 328/47 v zmysle § 12 zákona č. 128/1946 Zb., avšak z hľadiska vykonania nároku oprávnených osôb bolo potrebné vykonanie zápisu do pozemkovej knihy, k čomu nedošlo. Podľa odvolacieho súdu vklad vlastníckeho práva v tejto pozemno-knižnej vložke bol nevyhnutnou podmienkou pre obnovu vlastníckeho práva právnych predchodcov žalobcov k spornej nehnuteľnosti, ku ktorému obnoveniu nedochádza automaticky, ale iba za splnenia zákonných podmienok. Podľa názoru odvolacieho súdu, pri nesplnení podmienky stanovenej v § 12 zák. č. 128/1946 Zb., a to zápisu vlastníckeho práva právnych predchodcov žalobcov ako oprávnených osôb, nedošlo k obnove vlastníckeho práva právnych predchodcov žalobcov k prejednávanej nehnuteľnosti, z ktorého dôvodu je potom potrebné podanú žalobu vyhodnotiť ako nedôvodnú.

2.3 Odvolací súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, ktorý poukázal na to, že od 01.01.1951 prijatím zákona Stredného Občianskeho zákonníka bol zrušený konštitutívny účinok zápisov do pozemkovej knihy, ako i na znenie § 114 tohto zákona, kde podmienka intabulácie vlastníckeho práva odpadla. Odvolací súd mal za to, že § 12 zákona č. 128/1946 Zb., ani účinnosťou zákona č. 141/1950 Zb. nemožno negovať, či považovať za zmenené. Odvolací súd zároveň dal do pozornosti, že reštitučné predpisy sú k všeobecným právnym predpisom, akým je Občiansky zákonník vo vzťahu špeciality a nároky nimi upravené nie je možné riešiť inak než podľa ich ustanovení.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia (ďalej len „dovolatelia“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP.

3.1 Dovolatelia k dôvodu § 420 písm. f) CSP namietali, že odvolací súd sa nevysporiadal s existenciou poznámky v príslušnej pozemkovoknižnej vložke č. 8 právne relevantným spôsobom, čím zaťažil konanie podstatnou vadou badateľnou v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia, v nedostatkoch predvídateľnosti rozhodnutia a zachovania rovnosti strán v konaní. Za pochybenie odvolacieho súdu zároveň považovali to, že sa nevysporiadal s uplatneným nárokom v širšom rozsahu posúdenia určovacej žaloby ako riadneho prostriedku na ochranu vlastníckeho práva (rozhodnutie ÚS SR II. ÚS 249/2011).

3.2 K dôvodu § 421 ods. 1 písm. a) CSP poukázali na to, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v tom, že poznámka o pokračovaní reštitučného konania v pozemkovej knihe po skončení konania o neplatnosť prevodu vlastníctva podľa zákona č. 128/1946 Zb. mala byť hodnotená v prípade absencie prítomnosti konečného rozhodnutia o reštitúcii ako vyhovieť návrhu na reštitúciu (rozhodnutie R 525/1948). Zároveň uviedli, že odvolací súd odlišne posúdil potrebu intabulácie vlastníctva na základe rozhodnutia Nc III/328/1947 (rozhodnutie Rc 7/1996). Nesprávne právne posúdenie odvolacieho súdu spočívalo aj pri nesprávnom vyhodnotení zmyslu a účelu vydania reštitučných zákonov. Dovolatelia uviedli, že podstatou reštitučných zákonov nebol prevod vlastníckeho práva, nakoľko moment vzniku vlastníckeho práva nebol založený zmluvne. Reštitučné zákony obnovovali existujúci stav, pričom nemožno prisvedčiť záveru, že strata vlastníckeho práva dovolateľov, resp. ich právnych nástupcov nastala v dôsledku toho, že nedošlo k zápisu ich vlastníctva do pozemkovo knižnej vložky. Dovolatelia ďalej poukázali na odklon od rozhodnutí sp.zn. 3Cdo/205/2009,

II. ÚS 249/2011.

3.3 Dovolatelia k dovolaciemu dôvodu § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedli, že v prípade, ak by dovolací súd nevzhliadol dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a), právna otázka, ktorá doteraz nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená spočíva v tom „či sa má poznámka zapísaná v pozemkovej knihe o pokračovaní reštitúcie po tom, čo došlo k posúdeniu prevodu vlastníctva považovať v prípade absencie rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva za vyhovieň žiadosti o zápis vlastníckeho práva do príslušnej evidencie nehnuteľností za predpokladu, že neboli zistené iné zákonné prekážky v reštitúcii pre tento postup, t. j. či sa má preferovať výklad na prospech ukráteného subjektu, ktorému boli nehnuteľnosti odňaté režimom v dobe neslobody.“ Mali za to, že v prípade, ak bola podaná žiadosť o reštitúciu a nebolo preukázané, či a ako bolo rozhodnuté zo strany súdu, je potrebné dospieť k záveru, že takejto žiadosti bolo vyhovieň poukazujúc na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Českej republiky (rozhodnutia sp.zn. 24Cdo/1212/1998, 28Cdo/3885/2013, 30Cdo/1072/2004).

3.4 K dovolaciemu dôvodu § 421 ods. 1 písm. c) CSP uviedli, že ak by bolo zo strany dovolacieho súdu uvažované, že právne názory uvedené v rámci ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v rozhodnutí 6Cdo/187/2014, z ktorých vychádzal aj odvolací súd možno aplikovať, tieto sú v rozpore s potrebou intabulácie vlastníctva (rozhodnutie Rc 7/1996).

3.5 Dovolatelia navrhli, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo zmenil tak, že žalobu žalobcov zamietne.

4. Žalovaná navrhla dovolanie odmietnuť, resp. zamietnuť a zároveň žiadala priznať náhradu trov dovolacieho konania. V súvislosti s namietanou nezohľadnenou poznámkou o pokračovaní reštitučného konania žalovaná uviedla, že na pozemkovoknižnej vložke č. 8 sa nachádza zápis poznámky o reštitučnom pokračovaní, avšak z poznámky vyplýva, že sa neviaže na pokračovanie skončeného súdneho konania, ale indikuje jeho začatie. Zo strany právnych predchodcov dovolateľov návrh na zápis vlastníckeho práva nebol podaný, teda nemožno tento prípad stotožňovať so situáciou kedy návrh bol podaný, ale nebolo o ňom rozhodnuté alebo nie je možné zistiť, ako bolo rozhodnuté. V prejednávanej veci je významnou skutočnosťou to, že zhabaný majetok bol v rámci reštitučného konania prinavrátený. Ak následne nedošlo k zápisu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam v prospech právnych predchodcov dovolateľov na základe súdu o reštitučnom nároku, nemožno to vytykať štátu alebo štátnym orgánom. Zodpovednosť je jednoznačne na právnom predchodcovi dovolateľov, ktorý nepostupoval s náležitou starostlivosťou vo vzťahu ku všetkým nehnuteľnostiam, ktorých sa týkalo rozhodnutie v konaní č. NCIII 382/47.

5. Intervenient v 1.) rade na strane žalovanej žiadal dovolanie zamietnuť a intervenient v 2.) rade na strane žalovanej sa k dovolaniu nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu v súlade s § 429 ods. 2 písm. a) CSP, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

7. Dovolatelia namietali, že sa odvolací súd opomenul vysporiadať s existenciou poznámky v pozemkovoknižnej vložke č. 8 a tiež s ich uplatneným nárokom v širšom zmysle posúdenia určovacej žaloby, čím zaťažil konanie podstatnou vadou spočívajúcou najmä v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia, v nedostatkoch predvídateľnosti rozhodnutia a zachovania rovnosti strán sporu.

8. Pokiaľ dovolatelia namietali nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k poznámke v pozemkovoknižnej vložke č. 8, dovolací súd v tejto súvislosti odkazuje na stanovisko

najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania, ktoré nadobudli účinnosť od 01. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať za aktuálne a použiteľné. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajinú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Dovolací súd nezistil, že by išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva účastníkov konania na spravodlivý proces.

9. Dovolací súd dospel k záveru, že sa odvolací súd náležite vysporiadal s poznámkou v pozemnoknižnej vložke a to v rámci odseku 27. napadnutého rozsudku, keď mal za nesporné, že v pozemno-knižnej vložke č. X pre k.ú. F. je poznamenané len reštitučné pokračovanie na základe podaného návrhu v konaní Nc III 328/47, v zmysle § 12 zák. č. 128/1946 Zb., avšak v zmysle tohto zákonného ustanovenia z hľadiska vykonania nároku oprávnených osôb bol potrebný zápis do pozemkovej knihy, k čomu v danom prípade nedošlo. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že tento mal za to, že uvedená poznámka nemala vplyv na nadobudnutie vlastníckeho práva právnych predchodcov dovolateľov, ale k nadobudnutiu vlastníckeho práva bol nevyhnutný vklad rozhodnutia súdu do pozemno-knižných vložiek. Dovolací súd poukazuje na to, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí to, aby sa súd stotožnil s právnymi názormi dovolateľov.

10. Vo vzťahu k namietanému nevysporiadaniu sa s nárokom dovolateľov v širšom zmysle určovacej žaloby, dovolací súd uvádza, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí poukázal na vzťah špeciality reštitučných zákonov a Občianskeho zákonníka, a preto neposudzoval uplatnený nárok v širšom zmysle. Rozhodnutie ÚS SR sp.zn. II. ÚS 249/2011, na ktoré poukázali dovolatelia nemožno stotožňovať s daným prípadom, nakoľko v predmetnom konaní nebolo možné uplatniť špeciálnu ochranu a sťažovatelia sa nemohli domôcť svojej ochrany vlastníckeho práva v zmysle zák. č. 229/1991 Zb., zatiaľ čo dovolatelia sa mohli domôcť svojej ochrany vlastníckeho práva v zmysle zák. č. 128/1946 Zb., t.j. lex specialis.

11. Dovolatelia tiež tvrdili, že v dôsledku opomenutia vysporiadania sa s existenciou poznámky v pozemkovo knižnej vložke prichádza do úvahy aj porušenie práva na rovnosť účastníkov v konaní. K čomu dovolací súd uvádza, že rovnosť pred súdom je výrazom rovnosti strán civilného konania. Rovnosť pred zákonom a rovnosť pred súdom znamenajú rovnaké postavenie procesných strán pri aplikácii hmotných aj procesných predpisov ktorýmkoľvek súdom voči každej strane sporu. Zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o právach a povinnostiach ktorých rozhoduje civilný súd (ÚS 43/95). O tom, ako v tom-ktorom prípade prebiehalo civilné konanie, usudzuje dovolací súd na podklade spisu (3Cdo/888/2015, 3Cdo/156/2016). Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že súdy porušili zásadu rovnosti strán sporu. Z ničoho nemožno vyvodíť, že by narušil procesnú rovnosť strán sporu (že by niektorú z nich „procesne preferoval“). Za prejav porušenia zásady rovnosti účastníkov civilného konania nemožno považovať to, že odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou dovolateľov a žalobu zamietol, pričom v zmysle vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že sa odvolací súd náležite vysporiadal s poznámkou v pozemnoknižnej vložke (bod 27. napadnutého rozsudku odvolacieho súdu). Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolatelia neopodstatnene namietali porušenie zásady rovnosti strán sporu.

12. Dovolatelia na základe vyššie uvedeného neopodstatnene namietali, že súdy im nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP.

Dovolanie podľa § 421 písm. a), b) c) CSP

13. Dovolatelia k dovolaciemu dôvodu § 421 ods. 1 písm. a) CSP poukázali na to, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v tom, že poznámka o pokračovaní reštitučného konania v pozemkovej knihe po skončení konania o neplatnosť prevodu vlastníctva podľa zákona č. 128/1946 Zb. mala byť hodnotená v prípade absencie prítomnosti konečného rozhodnutia o reštitúcii ako vyhovenie návrhu na reštitúciu. Dovolatelia namietali rozdielnosť skutkového stavu, z ktorého vychádzal NS SR v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/187/2014, poukázali na odklon od rozhodnutí R 525/1948 a Rc 7/1996 a zároveň poukázali na odklon od rozhodnutia sp.zn. 3Cdo/205/2009.

14. Dovolatelia k dovolaciemu dôvodu § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedli, že v prípade, ak by dovolací súd nevzhliadol dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, právna otázka, ktorá doteraz nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená spočíva v tom „či sa má poznámka zapísaná v pozemkovej knihe o pokračovaní reštitúcie po tom, čo došlo k posúdeniu prevodu vlastníctva považovať v prípade absencie rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva za vyhovenie žiadosti o zápis vlastníckeho práva do príslušnej evidencie nehnuteľností za predpokladu, že neboli zistené iné zákonné prekážky v reštitúcii pre tento postup,“ poukazujúc na rozhodnutia sp.zn. 24Cdo/1212/1998, 28Cdo/3885/2013, 30Cdo/1072/2004.

15. Dovolatelia k dovolaciemu dôvodu § 421 ods. 1 písm. c) CSP uviedli, že ak by bolo zo strany dovolacieho súdu uvažované, že právne názory uvedené v rámci ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v rozhodnutí sp.zn. 6Cdo/187/2014 možno aplikovať, tieto sú v rozpore s potrebou intabulácie vlastníctva (Rc 7/1996).

16. Podľa 432 ods. 1 CSP možno dovolanie, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú a tiež, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie.

17. Odvolací súd vychádzal pri svojom rozhodovaní z právnych názorov vyslovených v rozhodnutí NS SR sp. zn. 6Cdo/187/2014, v zmysle ktorého „Prejednanie reštitučného nároku, vykonávané v mimosporovom konaní, ak nárok bol uplatnený oprávnenou osobou v trojročnej lehote, plynúcej od 17. júna 1946 do 17. júna 1949, sa obmedzovalo na zistenie, či sú splnené podmienky zákona č. 128/1946 Zb., teda na úradné zistenie neplatnosti majetkového prevodu alebo prechodu alebo iného zásahu do majetku v čase neslobody. Vzhľadom na uvedené rozhodnutie súdu o reštitučnom nároku, vydané podľa zákona č. 128/1946 Zb., nemalo a ani nemohlo mať účinky nadobúdacieho titulu pre nadobudnutie vlastníckeho práva týmto rozhodnutím, s následkom súčasného zániku vlastníckeho práva doterajšieho vlastníka. V nijakom prípade mu nemožno prisudzovať konštitutívne účinky, t.j. účinky prechodu vlastníckeho práva na nového nadobúdateľa úradným výrokom, ako jedného zo spôsobov nadobúdania vlastníctva, upraveného v ustanovení § 114 neskôr prijatého zákona č. 141/1950 Zb. Občianskeho zákonníka. Nemohlo preto negovať, či zmeniť právne pomery, ktoré vznikli v dôsledku aplikácie platných právnych predpisov, vydaných po prijatí zákona č. 128/1946 Zb., teda ani tých, ktoré vznikli realizáciou zákona o revízii prvej pozemkovej reformy.“

18. Dovolatelia poukázali na rozhodnutie R 525/1948, v zmysle ktorého „pokiaľ nie je podaná žiadosť o reštitúciu majetku podľa zákona č. 128/1946 Zb., alebo nejde zistiť, či a ako súd o tejto žiadosti rozhodol, je potrebné v prípade, že nebudú zistené iné zákonné prekážky, ktoré by bránili reštitúcii majetku, vychádzať z toho, že žiadosti bolo vyhovené.“, ďalej na rozhodnutie Rc 7/1996 v zmysle ktorého „Ak nedošlo k nadobudnutiu vlastníctva k nehnuteľnosti na základe kúpnej zmluvy uzavretej ešte za účinnosti Všeobecného Občianskeho Zákonníka z roku 1811, a to pre nedostatok intabulácie uvedenej zmluvy do pozemkovej knihy, potom ak táto zmluva bola platne uzavretá a ak nedošlo k inému právnomu úkonu, ktorý by ju rušil alebo menil, došlo podľa nej po účinnosti nasledujúceho Občianskeho

zákonníka (zák. č. 141/1950 Zb.) k nadobudnutiu vlastníctva k nehnuteľnosti už aj bez zápisu do pozemkovej knihy,“ a na rozhodnutie sp.zn. 3Cdo/205/2009 v zmysle ktorého „reštitučné zákony, aj keď majú vo vzťahu k Občianskemu zákoníku povahu lex specialis, nevylučujú možnosť v prípade, ak sa zistí, že ustanovenia lex specialis nemožno na daný prípad uplatniť, domáhať sa ochrany vlastníckeho práva podľa Občianskeho zákoníka žalobou na určenie vlastníctva, prípadne žalobou na vydanie veci.“

19. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že v danej veci bolo o reštitučnom návrhu právnych predchodcov dovolateľov rozhodnuté v súlade so zákonom č. 128/46 Sb., a to v konaní č. NC III 328/47 tak, že prevod nehnuteľnosti zapísanej vo vložke č. X o.i. parc. č. XX, XX k.ú. F. K.-V. na odporcov P. W. a jeho manželku V., rod. F., ako i vklad záložného práva v prospech Sedliackej banky, sú neplatné.

Dovolanie podľa § 421 písm. a) CSP

20. Keďže bolo o reštitučnom nároku právnych predchodcov dovolateľov rozhodnuté v konaní č. NC III 328/47 v súlade so zák. č. 128/46 Sb., tak právna otázka „či poznámka o pokračovaní reštitučného konania v pozemkovej knihe po skončení konania o neplatnosť prevodu vlastníctva podľa ustanovení zákona č. 128/1946 Zb. mala byť hodnotená v prípade absencie prítomnosti konečného rozhodnutia o reštitúcii ako vyhoviecie návrhu na reštitúciu“ nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, a zároveň nejde o odklon odvolacieho súdu od judikátu R 525/1948, keďže tento opisuje situáciu, kedy bola podaná žiadosť o reštitúciu podľa zák. č. 128/46 Zb., avšak nemožno zistiť, či a ako súd o tejto žiadosti rozhodol.

21. Rovnako tak nemožno súhlasiť s dovolateľmi, že dovolací súd sa odklonil od judikátu Rc 7/1996, keď v predmetnom konaní išlo o kúpnu zmluvu, ktorá na rozdiel od rozhodnutia súdu o reštitučnom nároku podľa zák. č. 128/46 Zb., predstavuje právny titul nadobudnutia vlastníckeho práva, ktorého nadobúdanie upratoval Stredný Občiansky zákoník, a teda uvedený dovolací dôvod nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Dovolací súd v danej súvislosti poukazuje na odseky 25. a 29. odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

22. Dovolatelia k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP namietli odklon od rozhodnutia sp.zn. 3Cdo/205/2009 namietajúc, že odvolací súd nepristúpil k vysporiadaniu sa s uplatnením nárokom aj z pohľadu určovacej žaloby. Dovolací súd má za to, že ani uvedené nezakladá prípustnosť dovolania, keď z rozhodnutia sp.zn. 3Cdo/205/2009 vyplýva, že na dovolateľov sa nevzťahoval reštitučný predpis č. 87/1991 Zb., a teda súd mal za to, že by nebolo spravodlivé, aby pri vylúčení osobitného predpisu, títo nemali možnosť domáhať sa ochrany podľa všeobecného predpisu. V prejednávanom prípade sa na dovolateľov vzťahovala špecifická úprava v zmysle zák. č. 128/1946 Zb., teda nemožno hovoriť o denegatio iustitiae.

Dovolanie podľa § 421 písm. c) CSP

23. K dovolateľom namietanému dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP dovolací súd poukazuje na odsek 21. odôvodnenia tohto uznesenia, z ktorého vyplýva, že konanie, v ktorom bol vydaný judikát Rc 7/1996 sa týkalo kúpnej zmluvy, ktorú možno považovať za právny titul nadobudnutia vlastníctva, ktorého nadobúdanie upratoval Stredný Občiansky zákoník, pričom konanie vedené pod sp. zn. 6Cdo/187/2014 sa týkalo rozhodnutia súdu o reštitučnom nároku podľa zák. č. 128/1946 Zb., ktoré nemožno považovať za právny titul nadobudnutia vlastníctva, ktorého nadobúdanie upratoval Stredný Občiansky zákoník. A teda nemožno dospieť k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie podľa § 421 písm. b) CSP

24. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolatelia poukazovali na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky majúce za to, že dovolací súd by sa s otázkou „či sa má poznámka

zapísaná v pozemkovej knihe o pokračovaní reštitúcie po tom, čo došlo k posúdeniu prevodu vlastníctva považovať v prípade absencie rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva za vyhovieť žiadosti o zápis vlastníckeho práva do príslušnej evidencie nehnuteľností za predpokladu, že neboli zistené iné zákonné prekážky v reštitúcii pre tento postup,“ mal vysporiadať totožne, avšak opätovne opomenuli tú skutočnosť, že v danej veci bolo o reštitučnom návrhu ich právnych predchodcov rozhodnuté v súlade so zák. č. 128/46 Sb., a to v konaní č. NC III 328/47, a teda možno zistiť ako súd rozhodol o žiadosti o reštitúciu.

25. Dovolací súd z obsahu spisu č. Nc III 328/47 zistil, že právni predchodcovia dovolateľov v rámci žiadosti o vrátenie nehnuteľností zo dňa 18.01.1947 požiadali o pozemnoknižné zaznamenanie ich žiadosti podľa § 12 zák. č. 128/1946 Zb., na základe čoho bola uvedená poznámka zapísaná v pozemkovoknižnej vložke č. X. Z tejto poznámky vyplýva, že došlo k jej zápisu na základe žiadosti došlej dňa 13.02.1947. Predmetná poznámka o pokračovaní reštitúcie bola teda do pozemkovej knihy zapísaná pred tým ako došlo k posúdeniu prevodu vlastníctva, keď zápis uvedenej poznámky o začatí konania umožňoval § 12 zák. č. 128/1946 Zb. na žiadosť toho, kto uvedený nárok uplatňoval. Účelom predmetnej poznámky zapísanej pred rozhodnutím o reštitučnom nároku bola ochrana osoby, ktorá si uplatňovala reštitučný nárok. Jej účelom nebol a ani nemohol byť vklad vlastníckeho práva do príslušnej evidencie nehnuteľností, keď v čase zápisu tejto poznámky nebolo zrejmé ako bude o uvedenom nároku súdom rozhodnuté. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/187/2014, na ktoré poukazoval odvolací súd a ktorého závery sú poukazom na zápis poznámky pred rozhodnutím súdu o nároku právnych predchodcov dovolateľov aplikovateľné aj na daný prípad vyplýva, že „rozhodnutie súdu o reštitučnom nároku, vydané podľa zák. č. 128/1946 Zb., nemalo a ani nemohlo mať účinky nadobúdacieho titulu pre nadobudnutie vlastníckeho práva týmto rozhodnutím, s následkom súčasného zániku vlastníckeho práva doterajšieho vlastníka.“

26. Dovolací súd zároveň poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 28Cdo/827/2005, podľa ktorého: „V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že nedochádzalo k odstráneniu dôsledkov úkonov uvedených v § 1 ods. 1 dekrétu prezidenta republiky č. 5/1945 Zb. vykonaného zákonom č. 128/1946 Zb., zákonom, ale s využitím mechanizmu ustanoveného zák. č. 128/1946 Zb. Ten upravoval nástroje zamerané na odstránenie následkov takýchto majetkovo-právnych úkonov vrátane účasti súdu alebo príslušného správneho orgánu a tiež definoval lehotu na prípadný opravný prostriedok pri niektorých majetkovoprávnych dojednaniach. S tým neoddeliteľne súvisí podľa vtedajších právnych predpisov nutný vklad rozhodnutia súdu či reštitučných dohôd do knižničných vložiek, ako to vyplýva z kategorického znenia § 12 zákona. Dovolací súd k tomu na okraj pripomína závery dobovej judikatúry (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu R I 50/48 - Rc 483/48), z ktorého odôvodnenia (išlo o rozhodnutie v reštitučnom konaní podľa zákona č. 128/1946 Zb.) vyplýva, že "ako každé iné súdne rozhodnutie o spornom nároku, má i rozhodnutie reštitučného súdu o nároku na vrátenie veci len deklaratórnu povahu, a preto nemôže reštitučný súd, ak uzná nárok ako oprávnený, vrátiť vec sám, ale môže len nariadiť odporcovi, aby vec vrátil navrhovateľovi.“

27. Navyše nemožno opomenúť, že právny predchodca dovolateľov vo vzťahu k nehnuteľnostiam zapísaným v pkv č. XXXX a XXXX, ktoré boli rovnako predmetom konania č. Nc III 328/47, adresoval Ľudovému súdu pozemkovej knihy dňa 11.05.1960 žiadosť o prevedenie príslušných zápisov v pozemkovej knihe, avšak opomenul žiadať zápis k spornej nehnuteľnosti. Teda je zrejmé, že sám právny predchodca dovolateľov mal za to, že uvedená poznámka nespôsobuje obnovu vlastníckeho práva, ale je nevyhnutný vklad vlastníckeho práva do pozemno-knižnej vložky.

28. Dovolací súd na záver k dovolaciemu dôvodu uvádza, že odvolací súd svoje rozhodnutie založil na právnom posúdení otázky nevyhnutnosti vkladu vlastníckeho práva do pozemno-knižnej vložky, a hoci sa zaoberal aj namietanou poznámkou v pozemno-knižnej vložke, dôvodom zamietnutia žaloby odvolacím súdom bola potreba vkladu vlastníckeho práva. Dovolací súd tiež uvádza, že pokiaľ dovolatelia v dovolaní polemizovali s právnymi závermi odvolacieho súdu, spochybňovali jeho správnosť a kritizovali prístup súdu k právnemu posudzovaniu veci, tak polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k

právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP.

29. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie v časti, v ktorej dovolatelia namietali vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP a v časti, v ktorej dovolatelia namietali nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 CSP, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

30. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.